

UPPTÄCK NATUREN I STOCKHOLMS LÄN!

1 SEPTEMBER - 13 OKTOBER 2024

www.utinaturen.nu

❖ SÖNDAG 1 SEPTEMBER Hansta natur och kultur

Här i Hansta kan odlingslandskapets utveckling följas från bronsåldern fram till 1950-talet. Och i skogen finns såväl gammal urskogslignande barrskog som lundar med hassel och flerhundraåriga ekar. De gamla ekarna är i sin tur viktiga livsmiljöer för ett stort antal artgrupper: insekter, fladdermöss, fåglar, lavar, svampar etc.

Helena Klangemo leder vandringsringen och ger dig såväl natur- som tidsperspektiv.

Samling kl 11:00 vid tunnelbanan i Akalla (Sibeliushöjden).
Ca 4 km, 3,5 timmar

❖ SÖNDAG 8 SEPTEMBER Naturreservatets dag

Stockholms Naturskyddsförening m fl lokala föreningar bjuder, med stöd av Stockholms stad, på aktiviteter i naturreservaten Flaten och Judarn.

Program mellan 10:00 -15:00 läs mer på <https://stockholm.naturskyddsforeningen.se/>

Ingen avgift

❖ SÖNDAG 15 SEPTEMBER Grundämnen och natur

Koldioxid och övergödning, blommor som skiftar färg mellan rött och blått, sura myror, jästa bär och sällsynta jordartsmetaller – här handlar det om kemi, en ibland bortglömd aspekt på natur och miljö.

Följ med Jan Holmbäck på en kemi- och naturvandring bland Resarös skogar och trädgårdar till Isterbergets topp och Ytterby gruva där minst åtta av våra 118 grundämnen upptäcktes för första gången.

Samling kl 11:35 busshållplats Ytterby (blåbuss 670 från Danderyds sjukhus, läge F, kl 11:03*, byte i Engarn, läge D till buss 682).
Ca 3 km, 3 timmar

SÖNDAG 22 SEPTEMBER ❖❖ Höstdagjämning vid Långviksträsk

Kring sjön Långviksträsk på Ingarö ligger detta stora, orörda närmast norrländska myr- och skogsområde. Mossemarker, hållmarkstallskog, barr- och sumpskog, i stora delar minst hundraårig och med god tillgång på död ved, spår efter skogsbrand och stor åldersspridning i trädskiktet. Och – beroende på hur sommaren varit – hjortron, tranbär och rosling.

Anna Petri guidar genom denna fina vildmarksupplevelse.

Samling kl 11:00 busshållplats Fårudsvägen (buss 429X från Slussen, läge O, 10:27*).
Återresa från busshållplats Vishamn kl 15:01*.
Ca 5 km, 4 timmar

❖ SÖNDAG 22 SEPTEMBER Järvafältet från Tensta

Samling kl 10:00 utanför Kebabkungen, Tensta t-banestation.

Tre kortare vandringar på Järvafältet

Järvafältet har varit bebott från tiden före järnåldern fram till 1900-talets början av människor som slått på sankmarkerna, bedrivit åkerbruk på sedimentjordarna och haft boskapen i skogen. Ända tills militären tog över och gjorde allt till ett övningsfält.

På så sätt har hela området förblivit oexploaterat av större bebyggelse och detta så upplevelserika natur- och kulturlandskap bevarats.

Helena Klangemo leder tre kortare höstturer (ca 2 timmar, 2-3 km), i området, med olika startpunkter.

Ingen avgift för dessa vandringar som görs i samarbete med Studieförbundet Stockholm Gotland

- lättgången tur i lugnt tempo
- ❖ terränggående, snabbare tur
- ❖ mer krävande tur

❖❖ SÖNDAG 29 SEPTEMBER Angarnssjöängen i flyttider

Fågelsången har tystnat och fågelungarna är sedan länge flygga. Höstflytten är också sedan länge i gång, men olika arter flyttar vid olika tider.

Bosse Björnsäter leder vandringsringen runt sjön och ger namn på det som flyger och berättar mer om områdets intressanta historia, här finns t ex en av länets största hållristningar från bronsåldern.

Fågelnbyråer är som alltid särskilt välkomna.

Samling kl 10:30 vid Örsta (buss 676 från Tekniska Högskolan, läge G, kl 09:50*, byte vid Brottbys trafikplats till buss 665 mot Vallentuna station).
Ca 7 km, 4 timmar

❖❖ SÖNDAG 6 OKTOBER Lindholmen i Vallentuna

En tur med Margareta Lysell genom ett rikt natur- och kulturlandskap där ädellövskog, sumpskog, sjö och hagmarker ständigt blandas.

Här bodde Gustav Vasas mormor och kanske var det här i eklandskapet den lille pojken lärde sig att tycka särskilt mycket om ek, något som i många sekel skulle komma att sätta sin prägel på landskapet i framförallt Mellansverige.

Samling kl 11:45 vid Lindholmens station (tåg från Östra station kl 11:09* mot Kårsta).
Ca 5 km, 3,5 timmar

❖ SÖNDAG 6 OKTOBER Järvafältet från Akalla

Samling kl 10:00 t-banestation Akalla utgången mot Sibeliushöjden.

❖ SÖNDAG 13 OKTOBER Järvafältet från Rinkeby

Samling kl 10:00 utanför t-banestation Rinkeby.

Storstockholms naturguider

www.utinaturen.nu

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

Att delta kostar (om inte annat anges) 150 kr, 120 kr för medlem i Naturskyddsföreningen och under 18 år gratis. Betalning på plats. Swishkonto: 123 115 22 22

Vandringarna genomförs i alla väder, ingen föransmälan behövs.

Våra guider är universitetsutbildade biogeovetare, biologer eller motsvarande, och auktoriserade av Stockholm Visitors Board (Visit Stockholm).

Ta med matsäck/fika för turlerna över 2 timmar.

*) Kan ändras. Kontrollera tiden med SLs trafikinformation: <http://sl.se/>

Kontaktperson:
Maria Bergström
070-638 0712
mejl: maria.bergstrom@naturskyddsforeningen.se

Nu aktuella guidningar genomförs i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholms län och Studieförbundet Stockholm Gotland

Länsstyrelsen
Stockholm

Fler tips och aktuell information på:

www.utinaturen.nu